

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки, права та управління бізнесом

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

“ ___ ” _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою професійного спрямування
“Муніципальне підприємництво”

на тему: **«ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ**
СУВОРІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ»

Виконавець:

студент 6 курсу ФЕУП

Польнюк Дмитро Олегович _____

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор

Андрейченко Андрій Вадимович _____

/підпис/

Одеса 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ГРОМАДИ.....	7
1.1.Характеристика та критерії інвестиційної привабливості громади	7
1.2.Інституційна спроможність органів місцевого самоврядування щодо залучення інвестицій	13
1.3.Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості громади...	21
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СУВОРОВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	32
2.1. Склад, географічне розташування та природо-ресурсний потенціал Суворовської селищної територіальної громади	32
2.2. Характеристика інвестиційних об'єктів Суворовської селищної територіальної громади	38
2.3. Аналіз інфраструктури для бізнесу, людського капіталу та соціальної інфраструктури як об'єктів залучення інвестицій	43
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СУВОРОВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ГРОМАДИ.....	49
3.1. Обґрунтування конкурентних переваг та обмежень перспективного розвитку громади (SWOT-аналіз).....	49
3.2. Пропозиції Суворовської селищної територіальної громади щодо формування спільних інвестиційних проектів	66
ВИСНОВКИ	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	82

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. В умовах обмежених фінансових ресурсів важливе значення для сталого розвитку громад України надається інвестиціям. Інвестиції виступають як альтернативне та взаємодоповнююче джерело фінансового забезпечення сталого розвитку територіальних громад країни. Особливу увагу приділяють питанням інвестиційної спроможності громад для забезпечення їхнього сталого розвитку, враховуючи значні відмінності у потребах ресурсів, їх доступності та ефективності використання.

Дослідженню науково-методологічних підходів, які можуть сприяти збалансованому та стійкому економічному розвитку громад, займалися такі вчені: А. Андрейченко, О. Бабій, В. Бобко, О. Василенко, А. Даниленко, Н. Дацій, Н. Захарченко, В. Карпов, О. Климахіна, Кириленко, В. Максимов, Б. Малиняк, К. Маркевич, С. Мацюра, Н. Шевченко, В. Федоренко, К. Фісун, К. Шара, С. Шосталь та багато інших.

В сучасних умовах стає важливим завданням підвищення інвестиційної привабливості територіальних громад Одеської області з метою сприяння їхньому сталому розвитку. Це актуально з різних поглядів. По-перше, інвестиції виступають ключовим стимулом для економічного зростання, яке сприяє розкриттю нових можливостей та створенню нових робочих місць. Залучення коштів також дозволяє ефективно вдосконалювати інфраструктуру та розвивати соціальні сфери, що підвищує якість життя громадян. По-друге, інвестиції сприяють інноваціям та розвитку новітніх технологій, що важливо для забезпечення конкурентоспроможності регіону. При цьому важливо враховувати специфіку кожної територіальної громади та спрямовувати інвестиції у різноманітні сфери, такі як туризм, освіта, медицина та інші, з метою комплексного розвитку.

Підвищення рівня інвестиційної привабливості також відкриває можливості для розширення співпраці з місцевим бізнесом та залучення

додаткових ресурсів для розвитку галузей, що мають потенціал для стійкого росту. Цей процес варто спрямовувати на збалансований розвиток економіки, соціальної сфери та інфраструктури, забезпечуючи всебічний підхід до покращення життя громадян та створення умов для сталого розвитку регіону.

Актуальність зазначених вище питань та необхідність їх вирішення визначили вибір теми кваліфікаційної роботи, зумовили її мету та завдання.

Мета кваліфікаційної роботи: узагальнення та розвиток науково-теоретичних засад, розроблення й обґрунтування практичних рекомендацій щодо підвищення інвестиційної привабливості Суворовської селищної територіальної громади.

Завданнями кваліфікаційної роботи є:

- надати характеристику та визначити критерії інвестиційної привабливості громади;
- визначити теоретичні аспекти інституційної спроможності органів місцевого самоврядування щодо залучення інвестицій;
- розглянути методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості громади;
- здійснити аналіз складу, географічного розташування та природо-ресурсного потенціалу Суворовської селищної територіальної громади;
- надати характеристику інвестиційних об'єктів Суворовської селищної територіальної громади;
- проаналізувати стан інфраструктури для бізнесу, людського капіталу та соціальної інфраструктури як об'єктів залучення інвестицій;
- обґрунтувати конкурентні переваги та обмеження перспективного розвитку громади (SWOT-аналіз);
- надати пропозиції щодо перспектив розвитку та інвестиційної привабливості Суворовської селищної територіальної громади.

Об'єктом дослідження є процес обґрунтування забезпечення інвестиційної привабливості Суворовської селищної територіальної громади.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методологічних, методичних та практичних аспектів, на основі яких проводиться обґрунтування шляхів забезпечення інвестиційної привабливості Суворовської територіальної громади з наданням практичних рекомендацій щодо бачення розвитку громади.

Методи дослідження використовувалися для реалізації різних етапів дослідження. Діалектичний метод використовувався на етапі збору, систематизації та обробки інформації з метою глибшого розуміння внутрішніх зв'язків та взаємодій у досліджуваному об'єкті. Аналіз застосовувався для деталізації та розділення об'єкта дослідження на окремі важливі складові елементи, що дозволило ретельніше вивчити кожен аспект об'єкта. Метод порівняння використовувався для зіставлення даних у динаміці, що надає можливість визначити зміни та тенденції у розвитку об'єкта дослідження. Табличний, графічний та маркетинговий методи були застосовані для наочного представлення отриманих результатів.

Інформаційна база дослідження була ретельно підготовлена і включала різноманітні джерела. Зокрема, використовувалися матеріали від аналітичних компаній, які мали високий рівень експертизи у вивченні досліджуваної теми. Офіційні статистичні дані відігравали важливу роль у формуванні об'єктивного зображення стану речей. Законодавчі та нормативні документи були використані для глибокого розуміння правового контексту, що регулює досліджувану сферу. Наукова література та періодичні видання слугували джерелами теоретичних концепцій та актуальної наукової думки. Інтернет-джерела використовувалися для отримання актуальної та оперативної інформації, а також для перевірки фактів та доповнення зібраного матеріалу. Загальна використана інформаційна база допомогла забезпечити комплексний та обґрунтований підхід до дослідження.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел

(52 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 82 сторінки. Основний зміст викладено на 72 стор. Робота містить 11 таблиць, 4 рисунки.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами проведеного дослідження опубліковано тези у ІХ Міжнародній науково–практичній конференції (2023 р.): Андрейченко А. В., Польнюк Д. О. Чинники інвестиційної привабливості громад у післявоєнному відродженні України. *Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи*: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 22-23 вересня 2023 р.). Одеса, 2023. С. 40-41 [10].

ВИСНОВКИ

1. В умовах обмежених фінансових можливостей громад України основний акцент у процесах забезпечення сталого розвитку здійснюється на сфері інвестицій. Інвестування визнається як альтернативний та взаємодоповнюючий джерело фінансування для забезпечення сталого розвитку територіальних громад у країні. У зв'язку з цим велику увагу приділяють питанням інвестиційної спроможності громад для забезпечення їхнього сталого розвитку, враховуючи значні розходження в потребах у ресурсах, їх доступності та ефективності використання для досягнення цієї мети. Інвестиційна привабливість громади представляє собою сукупність конкретних параметрів і характеристик, що властиві громаді, і які дозволяють їй залучати необхідний капітал на взаємовигідних умовах з інвесторами.

2. У визначенні "Інвестиційної привабливості громади" розглядається як комплекс жорстких і м'яких чинників, що визначають здатність громади привертати інвестиції як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях. Жорсткі чинники - це ті, "дія яких неможливо (або дуже важко) змінити в короткостроковій перспективі. Проте вони визначають потенціал території і є основою для прогнозів розвитку на середньо- та довгострокову перспективу для реалізації інвестиційних проєктів". М'які чинники - це ті, "що можуть змінюватися протягом відносно короткого періоду і можуть створювати перешкоди для реалізації інвестиційних проєктів. Основні фактори цієї групи впливають, головним чином, на сприйняття економічного середовища інвесторами".

3. Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості громади відіграють ключову роль у визначенні потенціалу для залучення інвестицій та утворення сприятливого інвестиційного клімату. Значення цих підходів можна розглядати у контексті наступних аспектів: 1) надання можливості оцінити ризики та переваги інвестування в конкретну громаду, що дозволяє

інвесторам ретельно зважити на фактори, що можуть вплинути на успішність їхніх інвестицій; 2) допомога громадам у розробці стратегій розвитку, спрямованих на поліпшення інвестиційного клімату, включаючи рекомендації щодо підвищення привабливості громади для інвесторів; 3) ідентифікація сильних та слабких сторін громади, пов'язаних з інвестиційною привабливістю, що створює можливості для розвитку стратегій, спрямованих на максимізацію переваг та мінімізацію недоліків; 4) розробка планів для покращення інфраструктури та інших ключових аспектів, які впливають на інвестиційну привабливість, для створення сприятливого середовища для бізнесу; 5) сприяння повертанню інвестицій та укладанню партнерств через розробку конкретних пропозицій для інвесторів та надання переконливих аргументів щодо вигідності вибору громади для інвестування. Важливим аспектом є залучення місцевих громадських груп та стейкхолдерів у процес оцінки інвестиційної привабливості, що забезпечує більш широкий погляд на ситуацію та враховує різні інтереси. Загальне значення полягає в тому, що методичні підходи створюють системний підхід до оцінки інвестиційної привабливості громади, допомагаючи розробити комплексні стратегії, спрямовані на створення сприятливого середовища для інвестицій та розвитку.

4. Суворовська територіальна громада знаходиться в Ізмаїльському районі Одеської області на півдні України. Географічне розташування громади є досить вигідним, оскільки вона межує з Чорним морем та розташована на березі річки Дністер. Громада має площу, що складається з селища та прилеглих сіл і селищ. Вона розташована в мальовничому природному середовищі, оточена річками, лісами і полями. Це надає громаді природну привабливість і сприяє розвитку туристичного потенціалу. Суворовська територіальна громада займає важливе місце в регіоні і багатоцільово використовує свій потенціал. Вона багата на природні ресурси, такі як родючі ґрунти, морські рибні ресурси та водні ресурси річки Дністер. Громада також має розвинену інфраструктуру, яка включає школи, медичні

заклади, спортивні комплекси, культурні центри та інші суспільні і комунальні об'єкти. Це створює комфортні умови для життя мешканців і сприяє розвитку громади в цілому.

5. Основними елементами, які роблять Суворовську селищну громаду привабливою для інвестицій, є об'єкти, ресурси та програми громади. Ці компоненти можуть не лише сприяти розширенню існуючих бізнесів, а й заохочувати інвесторів до створення нових підприємств. Саме взаємодія цих факторів створює сприятливі умови для внутрішніх та зовнішніх інвесторів. До них відносяться: інвестиційні об'єкти; природні ресурси; геолокація; інфраструктура для бізнесу; культурна спадщина; людський капітал та соціальна інфраструктура; локальний бізнес; інструменти сприяння бізнесу; стратегічні документи; імідж громади.

6. Наріжними інструментами сприяння бізнесу та приваблення інвесторів на локальному рівні виступають наступні: сприяння діалогу та комунікації; презентації перед інвесторами; пільгова оренда комунальних об'єктів; аудит та податкові питання; прискорення процесів; створення Ради підприємців як дорадчого органу при голові громади для залучення нових ідей та активної участі молоді; залучення фахівців для консультативної підтримки у написанні грантів та бізнес-проектів; інформування бізнесу про програми державної підтримки та допомоги.

7. SWOT-аналіз Суворовської територіальної громади визначив ключові аспекти, які стали підставою для розробки рекомендацій з підтримки сильних сторін та максимізації можливостей, одночасно зменшуючи вплив слабких сторін і управляючи виявленими загрозами. Основні напрямки рекомендацій включають: розвиток сильних сторін максимізація використання природних ресурсів та зосередження уваги на ефективному використанні земельних ресурсів та розвитку сільськогосподарського сектору. Розвиток альтернативної енергетики: використання потенціалу для впровадження сучасних технологій в області альтернативної енергетики, зокрема сонячних батарей та інших відновлюваних джерел енергії.

Мінімізація впливу слабких сторін: оптимізація управління робочим потенціалом: Розробка стратегій для збільшення кількості офіційно працевлаштованих осіб та зменшення трудової міграції. Модернізація комунальних об'єктів: здійснення капітального ремонту та модернізації комунальних об'єктів для покращення інфраструктури. Управління виявленими загрозами: планування ефективної екологічної політики: Розробка стратегій для зменшення впливу екологічних проблем, таких як забруднення повітря та води. Створення резервних фондів: формування резервів для зменшення негативного впливу непередбачених факторів, таких як масовий виїзд молоді за кордон. Ці рекомендації мають на меті забезпечити баланс між позитивними та негативними аспектами, сприяючи сталому розвитку Суворовської територіальної громади та забезпечуючи оптимальне використання її потенціалу.

8. Проект індустріального АгроТехнопарку "БУДЖАК" є ініціативою Суворовської сільської громади і передбачає створення сучасного промислового центру для розвитку різноманітних галузей економіки. Основна мета проекту полягає в формуванні виробничої інфраструктури та створенні умов для сталого промислового розвитку громади, а також забезпечення новими робочими місцями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрейченко А. В. Регіональні аспекти розвитку безвідходної виробничої діяльності аграрних підприємств. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Економіка» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, березень 2020. № 16 (44). С. 103–107.
2. Бутенко А. І., Лазарєва Є. В., Сараєва І. М. Методологічні аспекти визначення підприємницького потенціалу регіону. *Економічні інновації*. 2012. Вип. 51. С. 45-54.
3. Васильченко С. М. Екстернальний економічний ріст. *Вісник Прикарпатського університету*. Серія «Економіка». 2018. Вип. 13. С. 21-25.
4. Венгуренко Т. Г., Плахотнюк В. В. Аналіз інвестиційної привабливості України. URL: <file:///Users/user/Downloads/analiz-investitsiynoyi-privablivosti-ukrayini.pdf> (дата звернення: 22.09.2023).
5. Гелеверя Є. М., Сергієнко Ю. І. Інвестиційна привабливість регіонів як основа сталого розвитку країни. *Бізнес-інформ*. 2020. № 4. С. 111-117.
6. Глобальні перспективи розвитку аграрного бізнесу. URL: <https://kpmg.com/ua/uk/home/media/press-releases/2021/08/hlobalni-perspektyvu-rozvytku-ahrarnoho-biznesu.html> (дата звернення: 13.09.2023).
7. Головне управління статистики в Одеській області. URL: <http://www.od.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 17.04.2023).
8. Державна Стратегія регіонального розвитку на період до 2027 року. URL: <https://oda.od.gov.ua/wp-content/uploads/2020/06/5e37ef526fbf7.pdf>. (дата звернення: 17.04.2023).
9. Дзюбинська А. В. Ресурсний потенціал регіону та його характеристика. *Економічний простір*. 2020. № 155. С. 36-39.
10. Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 22-23 вересня 2023 р.). Одеса, 2023. 610 с.

11. Завадських Г.М. Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості регіону. URL: <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/34.pdf> (дата звернення: 14.04.2023).

12. Захарченко Н.В. Перспективи розвитку дизайн-мислення в управлінні бізнесом та інноваціями. *Академічний огляд*. 2022. № 1 (56). С. 53-60.

13. Захарченко Н. В. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків : навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, 2022. 197 с.

14. Захарченко Н. В. Інфраструктура підтримки та розвитку підприємництва : навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, 2022. 166 с.

15. Карпов В.А. Початкові умови створення та стратегічні напрями розвитку Роздільнянської об'єднаної територіальної громади. *Науковий вісник*, 2019. № 6 (269). URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2019/269/pdf/53-67.pdf> (дата звернення: 06.06.2023).

16. Кіндзерський Ю. Інклюзивна індустріалізація для сталого розвитку: до принципів теорії та політики формування. *Економіка України*. 2021. №5. С.3–39.

17. Кічук Н.В. Сучасний стан та шляхи покращення інвестиційної привабливості Одеського регіону. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. №11-12, (300-301) 2022. С. 97-104.

18. Кічук Н.В. Інноваційно-інвестиційна складова розвитку економіки України. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. №11-12, 2021. С. 167-184.

19. Крамаренко І. С. Методичні підходи до оцінки управлінням інвестиційним потенціалом регіону. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/10_2020/5.pdf (дата звернення: 14.04.2023).

20. Кремень О. І., Куберка В. І. Особливості оцінювання інвестиційної привабливості регіону. URL:

https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/13254/3/ZBIRKA7_2010.pdf (дата звернення: 11.04.2023).

21. Малишівський Т. В., Стефінін В. В. Залучення іноземного капіталу як чинник забезпечення економічного зростання країни. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2020. Вип. 5 (145). С. 34-41. DOI: <https://doi.org/10.36818/2071-4653-2020-5-7>. (дата звернення: 01.10.2023).

22. Малишівський Т. В., Стефінін В. В. Інституційна спроможність органів місцевого самоврядування щодо залучення інвестицій як ключова складова інвестиційної привабливості громад. URL: [PMB_2021-38-42.pdf](https://kname.edu.ua/PMB_2021-38-42.pdf) (kname.edu.ua). (дата звернення: 01.10.2023).

23. Методичні основи і показники оцінки інвестиційної привабливості регіонів. URL: <https://referatss.com.ua/work/metodichni-osnovi-i-pokazniki-osinki-investicijnoi-privablivosti-regioniv/> (дата звернення: 16.04.2023).

24. Мунька С. С. Аналіз інвестиційної привабливості регіонів України. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 1. С. 90-93 (дата звернення: 16.10.2023).

25. Міністерство розвитку громад та територій України : офіц. сайт. URL: <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/regional-dev/derzhavna-rehionalnapolityka/monitorynh/monitorynh-monitorynh/rejtingova-otsinka-regioniv/analizsoczialno-ekonomichnogo-rozvyu/> (дата звернення 13.10.2023).

26. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України в редакції від 29.08.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 01.10.2023).

27. Про схвалення Стратегії зрощення і дренажу в Україні до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 р. № 688-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D1%80#Text> (дата звернення 17.04.2023 р.)

28. Про порядок розроблення в Одеській обласній державній адміністрації регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання: Розпорядження Голови обласної державної адміністрації від 04.07.2017 р

№544/A-2017

URL:

<https://oda.odessa.gov.ua/statics/pages/files/5a81b63e0c78d.pdf> (дата звернення 17.04.2023 р.).

29. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>

30. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України № 157- VIII від 05.02.2015. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ed_2015_09_04/T150157.html (дата звернення: 10.12.2020).

31. Рекомендації Міністерства економічного розвитку і торгівлі України щодо стандартів залучення та супроводу інвесторів на місцевому та регіональному рівні. URL: <https://cutt.ly/hnjXPTY>. (дата звернення: 01.10.2023).

32. Рейтинг інвестиційної привабливості регіонів. URL: <https://cutt.ly/4njX41y> (дата звернення: 01.10.2023).

33. Суворовська селищна рада: офіційний сайт. URL: <https://suvotg.gov.ua/> (дата звернення: 02.09.2023).

34. Стратегія економічного та соціального розвитку Одеської області до 2020 року (від 21 грудня 2015 року № 32-VII) URL: <https://scholar.google.com/scholar?cluster=16055454138208204021&hl=en&oi=scholar> (дата звернення: 06.06.2023).

35. Стратегія та механізми зміцнення просторово-структурної конкурентоспроможності регіону: монографія; за ред. А. Мокія, Т. Васильціва. Львів: Ліга Прес, 2017. 488 с.

36. Старченко А.Ю. Правове регулювання смарт-контрактів у епоху цифрової економіки. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Юридичні науки». 2022. № 2 (48). С. 52-59.

37. Степаненко С. В. Інвестиційна привабливість регіонів та інноваційна політика в контексті сталого економічного зростання URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/.../10.pdf>. (дата звернення: 14.04.2023).

38. Траченко Л.А., Доброва Н.В. Процесний підхід у формуванні програми оперативної діяльності підприємств. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. Економічні науки. 2021. Вип. 64. С. 82-87.

39. Траченко Л.А. Сучасне управління бізнесом : оцінка відмінностей за концепцією TQM та міжнародними стандартами. *Вісник НУВГП*. Серія «Економічні науки». 2021. Вип. 4 (96). С. 231-241.

40. Територіальний розвиток і регіональна політика : наук. доп. / ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН України». URL: <http://ird.gov.ua/irdp/p20180701.pdf> (дата звернення: 06.09.2023).

41. Шевченко О.В. Інструменти підвищення інвестиційної спроможності регіонів в контексті розкриття внутрішнього потенціалу розвитку: аналітична записка відділу регіональної політики Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України URL : www.niss.gov.ua (дата звернення: 14.04.2023).

42. Шулюк Б. Актуальні проблеми державного фінансування в контексті реалізації партнерських інфраструктурних проєктів держави і бізнесу. *Світ фінансів*. 2021. 2 (67). С. 79-93.

43. Davydenko N. Buriak A., Demyanenko I. Investment attraction of the agricultural sector of the Ukrainian region in the contemporary conditions of socio-economic development. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018. Vol. 4(1). P. 106–110.

44. Doing business. URL: <https://www.doingbusiness.org/en/doingbusiness> (дата звернення: 20.04.2023).

45. Kwilinski, A. Mechanism for assessing the competitiveness of an industrial enterprise in the information economy. *Research Papers in Economics and Finance*, 2018. 3(1), 7-16.

46. Science, technology and innovation for sustainable development goals: Insights from agriculture, health, environment and energy. New York : United Nations, 2021. 167 p.

47. Suvorove township territorial community, Odesa region, Ukraine, 2022. URL: [investment-passport-suvorove-community.pdf](#) (дата зверення: 20.09.2023).

48. Zakharchenko N. V., Andreichenko A. V., Zhadanova Y.O., Korolova O.G., Navolska N.V. Conceptual model of macro-regulation of social- economic relations in the conditions of innovative-investment development of Ukraine. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2021. 1(36). С. 272-280.

49. Zakharchenko N.V. Karazhiya Ed., Railian O. State regulation of high-tech business: economic and law aspect. *Науковий вісник ОНУВ: зб.наук.праць*. 2021. № 9-10 (286-287). С. 132-139.

50. Zakharchenko N. V., Andreichenko A. V., Kosaretskyi, Y. Methodical provision of assessment of the efficiency of the functioning of a high-tech industrial enterprise on the basis of score-coefficient method. *Economic Innovations*, 2023, 25(2(87)), 18-26.

51. Zybareva O. Strategically-oriented enterprise management through information systems; O. Zybareva, L. Verbivska, I. Lopashchuk, O. Kalaman, T. Derkach, N. Smentyna. *International journal of recent technology and engineering (IJRTE)*. 2019. Vol. 8. Issue 2. С. 3014-3017. URL: [http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/11759/1/ Strategically-oriented%20enterprise%20management%20through%20information%20systems.pdf](http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/11759/1/Strategically-oriented%20enterprise%20management%20through%20information%20systems.pdf) (дата звернення: 19.08.2023).

52. World Bank Open Data. World Bank Open Data. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/LP.LPI.INFR.XQ?locations=UA> (date of access: 14.09.2023).